

Rådgivende gruppe - Sakliste

Oppdatert: 3. mars 2020

Møte 1/2020 - 9. mars

Sted: Trondheim

Møtedato: 9. mars 2020

Møtetid: 10.00 – 12.30

Til: Rådgivende gruppe for BIBSYS- konsortiet

RG-2020/2 Konstituering av møtet

Referat fra møte i Rådgivende gruppe 18. desember 2019 ble sendt ut på høring og godkjent per epost. Referatet er vedlagt sakspapirene.

RG-2020/3 BIBSYS-konsortiet - Årsrapport 2019

Sakspapir vedlagt.

RG-2020/4 Arbeidsgrupper - Årsrapport 2019

Sakspapir vedlagt.

RG-2020/5 BIBSYS-konsortiet - Reviderte planer og aktiviteter 2020

Sakspapir vedlagt.

RG-2020/6 Satsninger utenfor rammen - oppfølging

Sakspapir vedlagt.

RG-2020/7 Orienteringssaker

A) Bibliotekledermøtet – statusoppdatering

B) Konseptfasemandat

RG-2020/8 Eventuelt

Møte i Rådgivende gruppe 18. desember 2019

Sted: Skypemøte

Tid: 11:00 - 1140

Referent: Jone Thingbø

Til stede: Håvard Kolle Riis (leder), Anita Bergsvenkerud, Karin Rydving, Hilde Høgås, Rune Brandshaug, Hilde Trygstad

Fra Unit deltok: Frode Arntsen og Jone Thingbø

Forfall: Mona Magnussen

RG-2019/46 Konstituering av møtet

Referat fra to-dagerssamlingen 14. – 15. november har vært ute på innspillsrunde. Unit har kun mottatt en kommentar om presisering av sak 45 pkt 3. Referatet er oppdatert ihht. innspill. Tilbakemeldingen i møtet var at det var et godt referat som beskriver innholdet fra samlingen på en god måte. Godt gjort å oppsummere diskusjonene fra disse to dagene. Referatet ble godkjent.

Dette møtet har kun en sak til behandling og det forelå ingen sakliste. Saksnummer i publisert sakspapir hadde ikke tatt høyde for saksnummer til å konstituere møtet. Dette rettes opp, slik at nytt saksnummer blir RG-2019/47. Det var ingen innvending eller saker til eventuelt.

RG-2019/47 Prolongering av avtalen med Ex Libris

Unit v/Frode Arntsen orienterte. Etter sist samlingen har nyheten om at Ex Libris har kjøpt Innovative Solution blitt kjent. Dette har forverret markedssituasjonen betydelig, da Innovative med sitt utviklingsprosjekt kunne blitt en reel utfordrer til Ex Libris. Frode viste til en nylig publisert artikkel¹ som RG har fått tilsendt nettlénke til. Artikkelen er interessant da den omtaler dette oppkjøpet og oppgir tall på markedsandeler i både akademisk- og folkebibliotek for Ex Libris etter oppkjøpet. Dette er urovekkende mtp. på nåværende og fremtidig markedssituasjon.

Nå er det ikke sikkert at vi skal anskaffe et nytt biblioteksystem etter at kontrakten med Ex Libris utløper. Dette vil en arbeidsgruppe som skal jobbe med konseptutredning se nærmere på. Det ble kommentert at strategiseminalet som ble holdt høsten 2017 på mange måter har stoppet opp. Gruppen var opptatt av at arbeidet med konseptfasen kommer i gang og at den

¹ <https://sr.ithaka.org/blog/what-are-the-larger-implications-of-ex-libris-buying-innovative/>

dekker nødvendige temaer. Unit kommenterte at de så langt ikke har klart å prioritere dette arbeidet i innspurten mot årsavslutning, men at dette vil bli fulgt opp i januar. Unit lager et forslag til mandat for konseptfase som et utgangspunkt som vil bearbeides videre med representanter fra RG. Det kom et innspill om at arbeidsgruppen bør være etablert innen BIBSYS-konferansen.

Det ble stilt spørsmål om utfallet av møtet mellom Unit, Nasjonalbiblioteket og Ex Libris. Hilde Høgås orienterte. Det var et godt møte med god dialog. Ex Libris møtte med to kompetente oppegående personer. NB var imponert over hvor raskt de forstod problemene og kunne følge diskusjonen med NBs fagpersoner. Alt i alt er NB godt fornøyd med møtet og oppsummeringen som Ex Libris har delt i etterkant. Dette har ikke løst problemene, men har gitt håp om at de skal bli utbedret og løst. NB har gitt tilbakemelding på oppsummering og gitt sine prioriteringer. Ex Libris har opprettet en digital møteplass for å fortløpende dele informasjon om arbeidet og det vil bli satt opp faste styringsgruppemøter for status og fremdriftsplan. Unit v/Jone Thingbø sa seg enig i Hildes oppsummering og poengterte at Ex Libris klarte i møtet å få NB til å få tro på at Ex Libris vil klare og er i stand til å få Alma til å fungere med automatlageret. Ex Libris langt på vei lovet at dette skulle de få til, og viste til at de har integrert med ulike programvare for automatlager globalt. Ex Libris har også sagt seg villig til å bruke deres UX-designere til å jobbe sammen med NB for å definere skisser til endringsbehov i applikasjonene Unit har utviklet på bestilling fra NB. Thingbø understreket også at det antakelig vil være behov for endring i arbeidsflyt hos NB. Det vil på nyåret pågå en prosess for å kartlegge endringsbehov i applikasjonene, detaljere og estimere dem. Unit avklarer internt for å få allokert utviklingsressurser tilgjengelig til dette arbeidet. Dette endringsarbeidet vil bli forelagt NB for en beslutning om iverksettelse, da kostnadene knyttet til dette nødvendigvis vil bli fakturert dem.

RG sa seg tilfreds med orienteringen og spurte om Unit i dialogen med Ex Libris har krevet forbedring i funksjonalitet i Alma/Primo. Unit svarte at så langt har de ikke vært konkret på dette, men har tenkt at møtene med Ex Libris og NB vil avdekke forhold som det er naturlig vil bli fulgt opp. Det ble foreslått at Unit får inn et punkt i avtalen om forlengelse av kontrakten hvor Ex Libris forplikter seg til å følge opp det som er avklart og prioritert knyttet til problemene til NB. Unit følger opp dette.

I diskusjonen om forbedringsområder i Alma/Primo ble tjenestene Rapido og Rapid ILL omtalt. Thingbø informerte om at dette hadde blitt diskutert med Ex Libris i forkant av møtet med NB. Ex Libris har tilbudt seg å gjennomføre en workshop for å informere om tjenestene. Thingbø ba om innspill på hvem som bør delta fra konsortiet. RG sa seg enig at arbeidsgruppen for fullfillment bør delta og muligens også arbeidsgruppen for Oria. Hilde Høgås sa at Nasjonalbiblioteket har spesielle behov, slik at leder for depotbiblioteket og/eller tilhørende direktør også bør delta. Det ble poengtert viktigheten av at de som deltar fra Unit og konsortiet til sammen kan se helheten og kjenner til arbeidsflyten knyttet til fjernlån. Rådgivende gruppe ønsket ikke å delta i workshopen, men ønsket å få en oppsummerende rapport.

Tilråding:

Rådgivende gruppe tilråder at Alma/Primo avtalen forlenges med to år gitt at et kontraktstillegg inkluderes i tråd med vilkårene som redegjort for i saksdokumentet. I tillegg legges inn et punkt om at Ex Libris forplikter seg til å følge opp møtet med Nasjonalbiblioteket og Unit, på det som er omtalt i rapporten fra møtet.

BIBSYS-konsortiet - Saksdokument

Oppdatert: 3. mars 2020

Til: Rådgivende gruppe

Fra: Administrasjonen

RG-2020/ 3 Årsrapport 2019

Årsrapport for BIBSYS-konsortiet følger vedlagt.

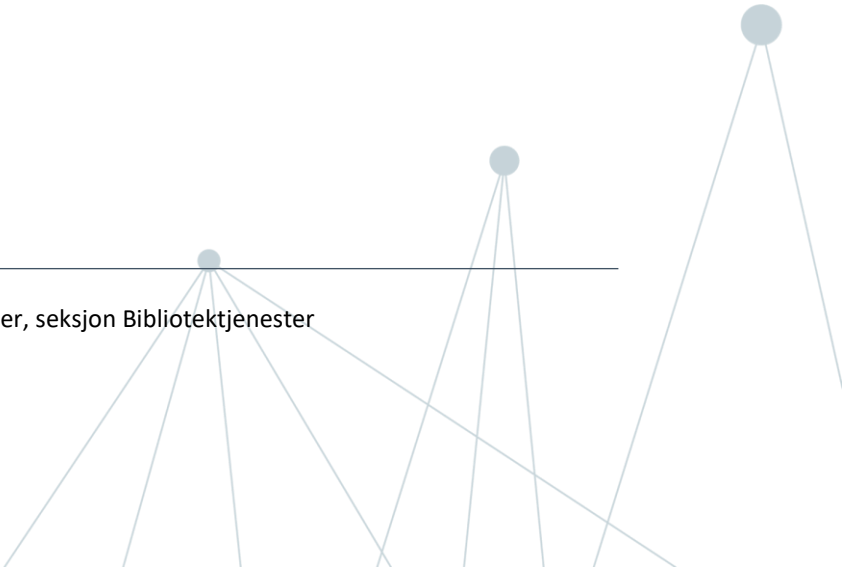
Tilråding:

Rådgivende gruppe tar årsrapporten til orientering

Årsrapport BIBSYS-Konsortiet 2019

Utarbeidet av: Unit, Avdeling Forskningstjenester, seksjon Bibliotekstjenester
Kontakt: support@unit.no
Tilhørighet: BIBSYS-konsortiet

Innledning

Rapporten gir en oppsummering av alle tjenester med tilhørende aktiviteter og resultater som Unit i 2019 har levert til BIBSYS-konsortiet. Unit innførte ny organisasjonsstruktur 1.1. 2019. Administrasjon og leveranser til BIBSYS-konsortiet er underlagt avdeling for forskningstjenester og seksjon for bibliotek tjenester.

Konsortiet

Ved utgangen av 2019 var 78 institusjoner deltakere i BIBSYS-konsortiet. Tre ble institusjoner gikk ut av konsortiet 1. januar, Nasjonalmuseet kom til, og Glomdalsmuseet fikk flere avdelinger innlemmet. Brukermedvirkningen er ivarettatt gjennom en rådgivende gruppe og fire arbeidsgrupper. Arbeidsgruppene har utarbeidet egne årsrapporter.

Det ble innført en ny kostnadsfordelingsmodell utarbeidet av Unit, tidligere BIBSYS-styre og Rådgivende gruppe.

Rådgivende gruppe har blitt prolongert i påvente av innføring av ny styringsmodell og har hatt følgende sammensetning:

- Leder: Håvard Kolle Riis, Assisterende bibliotekdirektør, Universitetet i Oslo
- Nestleder: Hilde Høgås, seksjonsleder, Nasjonalbiblioteket
- Anita Bergsvenkerud, seniorbibliotekar BI
- Hilde Trygstad, leder av bibliotek, læringssenter og historisk arkiv, VID vitenskapelige høgskole
- Mona Magnussen, Seksjonssjef, UiT Norges arktiske universitet
- Rune Brandshaug, biblioteksjef, Norges teknisk- naturvitenskapelige universitet
- Karin Cecilia Alexandra Rydving, seksjonssjef, Universitetet i Bergen

Aktiviteter og resultater

BIBSYS-konsortiet er et samarbeid om bibliotek tjenester for å få til gode og effektive fellesløsninger. Dette samarbeidet omfatter biblioteksystemet (Alma) og felles søketjeneste (Oria), i tillegg til konsortierelaterte aktiviteter (Bibliotek tjenester felles). Disse tjenestene er utgangspunkt for inndelingen av hovedområder for aktiviteter og tjenester. Resultater i forhold til planer er gjengitt i de etterfølgende avsnitt. Målsetning og planer som er gjengitt under er hentet fra [Units Årsrapport 2018/2019](#) som er tilgjengelig på unit.no.

Biblioteksystemet – Alma

Målsetning og planer

Målet om at utvikling av det totale tjenestetilbudet som biblioteksystemet med tilleggs- og støttetjenester tilbyr skal gi økt merverdi for konsortiet videreføres i 2019. For å oppnå dette igangsettes prosesser for å etablere en tydelig retning for videreutvikling av tjenesten som helhet. Det skal gjennomføres en tjenestekartlegging første kvartal 2019. Rapporten fra arbeidet sammen med avdekkede utfordringer vil være grunnlaget for videre arbeid og etablering av veikart og styringsdokumenter for tjenesten.

Prosessen med å vurdere tjeneste- og funksjonsbehov i et langsiktig perspektiv igangsettes og vil være grunnlag for å definere systemlandskapet utover kontrakten på Alma.

Samhandlingen med de andre forskningstjenestene må styrkes i 2019. Brukerhåndtering har felles utfordringer på tvers av tjenestene. Det er avgjørende å vurdere om det må utvikles løsninger spesifikt for Alma eller om de kan løses i fellesskap.

Det er planlagt å etablere et veikart for IT-arkitektur som bør etableres på tvers av Unit. Tverrfaglige utfordringer som berører autoritetsdata og berikende metadata må avklares. I tillegg må det være økt fokus på brukerretting av tjenester gjennom bruk av API'er, integrasjoner og sanntidsprosesser.

Resultat

Tjenestekartleggingen ble gjennomført som planlagt og la føring for prioriteringer og strategisk retning. Det ble etablert en strategi som ga retning og en klar prioritering.

1. Informasjonssikkerhet og personvern
2. Gode brukergrensesnitt, ved bruk av API'er for integrasjon, der det er mulig med sanntidsprosesser
3. Autoritetsdata og berikende metadata.

Basert på denne strategien ble det igangsatt flere aktiviteter og prosjekter.

Betydningen av å ha en god oversikt over tjenestene, gjennomførte risikovurderinger, påstartet arbeid med å samle bedre driftsinformasjon, samt å avdekke og gå i dybden på kjente behov for videreutvikling, har gjort at vi ved inngangen til 2020 har et bedre utgangspunkt for å få til strategisk styrt drift- og utviklingsarbeid. Vi har definert informasjonssikkerhet og personvern som grunnleggende i våre tjenester.

Risikovurderinger

I april 2019 ble det igangsatt et arbeid med å gjennomføre risikovurderinger av bibliotekstjenestene. Unit drifter en lang rekke tjenester utenfor Biblioteksystemet Alma. Funksjoner og løsninger som bidrar til å gi konsortiet en merverdi i måten vi kan bruke Alma på. De blir håndtert på samme måte.

1. Kartlegge tjenestene og skissere tjenestearkitektur.
2. Kriterier for prioriteringer i arbeidet med risikovurdering.
3. Risikovurdering av 5 tjenester.
4. Liste over sårbarhet- og risikoforebyggende tiltak

Det ble også klart at det i liten grad fantes en god nok oversikt over alle tjenestene vi drifter og overvåker, og som dermed krever vedlikehold. Det var ikke tegnet opp et helhetlig kart som viste grensesnittene mellom tjenestene, det var ikke definert hvilke formater utvekslingen av data gikk på, og hvilke systemer vi er avhengig av for at tjenestene i og utenfor Alma skal fungere. Å få en god oversikt har blitt høyt prioritert i 2019 og vi har nå en god oversikt over tjenestene.

Brukerhåndtering – behov for rask omlegging

Studentimport ble flyttet til Alma SIS (Student Information System). Alma SIS ivaretar både

dataintegritet, informasjonssikkerhet og personvern. BIM Import ble avviklet i desember 2019. Neste skritt er å få avviklet BIBSYS ID Management (BIM), og å flytte brukerne over på nye løsninger for pålogging (autentisering) til Oria og Alma for å erstatte BIBSYS-Feide.

Arbeidsgrupper og støttetjenester

Arbeidet i de tre arbeidsgruppene vi har for Alma er viktig. De representerer brukerne i BIBSYS-konsortiet og bidrar til brukermedvirkning og innflytelse over tjenestene vi tilbyr. Dette er et viktig og konkret arbeid der de utarbeider og vedlikeholder veiledninger og gir råd i viktige saker.

Vi har mottatt, besvart og fulgt opp 2.250 saker fra konsortiet i 2019. Det er et stort og viktig arbeid som forutsetter at teamet er kompetent og interessert i å utforske og løse komplekse problemstillinger internt eller i dialog med Ex Libris.

Fjernlån

I 2019 er det gjort mye rundt nye muligheter i Alma som gjør det enklere for brukerne å få det de ønsker, også når det gjelder artikler i fjernlån. Arbeidet er gjort i samarbeid med arbeidsgruppen for Fulfillment.

- Forbedringer av artikkelbestilling
- Lagt til rette for å stoppe fjernlånsbestilling på materiale som er unntatt fjernlån
- Utredet konfigurering som støtter standardisert oppsett for lånetid, fornying og tilbakekalling av fjernlån
- Forbedret arbeidsflyt for fjernlån for å unngå at informasjon om låntaker blir liggende på avsluttede bestillinger.
- Dialog med systemleverandørene om framdrift i implementeringen av NNCIPP v. 1.1

Innholdsinformasjon

Det er arbeidet med å re-etablere støtte for innholdsinformasjon (forsidebilder, innholdsfortegnelse og omtale/sammendrag) med tanke på lagring og import fra eksterne leverandører.

Konsortiet har kontrakt med Bokbasen om leveranse på norskspråklig materiale. I 2019 inngikk vi en ny avtale med Nielsen Bookdata på utenlandsk materiale. Vi har hatt noen utfordringer knyttet til løsningen for import av data og oppdatering av bibliografiske poster (ca 1 million poster). Det jobber vi videre med å løse i 2020 i tillegg til en teknisk gjennomgang av tjenesten.

Informasjonssikkerhet og personvern og håndtering av avvik

Konsortiet gjorde oss ved inngangen til 2019 klar over noen utfordringer og avvik knyttet til GDPR. På bakgrunn av det igangsatte vi et stort internt arbeid med å avdekke områder der vi burde bli bedre. På bakgrunn av dette ble det iverksatt tiltak for å bedre informasjonssikkerhet og personvern. 24 forhold av varierende alvorlighetsgrad er avdekket og håndtert. Saker har blitt fulgt opp med Ex Libris, og vi har fulgt opp selv også, gjennom å rydde i systemer og etablere rutiner. En sak er enda åpen, planen vi har for å avvikle BIM som vil lukke avviket.

Samhandling

Bibliotekstjenester og Åpen tilgang (LÅT) har etablert samarbeid for å gjøre lisenstermer for tidsskriftene og databasene LÅT framforhandler lettere tilgjengelig for brukerne, og effektivisere arbeidsprosessen for bibliotekarene. Dette arbeidet videreføres i 2020.

Kartlegging av tjenesten – fra sårbarhet til innovasjon

Arbeidet vi har gjennomført har avdekket en betydelig teknisk gjeld på de nasjonale tilpasningene. Dette informerte vi Rådgivende gruppe om på et møte i november.

Vi må komme i posisjon til å håndtere dette på en overordnet, enhetlig og hensiktsmessig måte med tanke på god utnyttelse av konsortiet sine midler for å få til en god prosess knyttet til hvilke muligheter

vi har i den situasjonen vi nå er i. I så måte er det avgjørende å vurdere om tjenester kan løses på nye måter, eksempelvis i Alma. Vi ønsker en god prosess der Alma-teamet sammen med andre ressurser i Unit, tegner opp et veikart for tjenesten, etablere en overordnet arkitektur og definere retningslinjer som gjør at Unit kan løse oppgavene på en enhetlig måte. I 2019 har vi kartlagt omfanget av den tekniske gjelden. Veien videre nå er å få økt bevissthet rundt vedlikehold, drift, logging og behov for kontinuerlig forbedring. Vi må ha en samlet vurdering av utviklings- og framtidige driftskostnader i et livsløpsperspektiv som grunnlag for prioriteringer.

Nasjonale tilpasninger

Nasjonalbiblioteket har slitt med de løsningene som er laget for dem, og har hatt flere hendelser som har negativt påvirket deres effektivitet og tjenester til bibliotekene og brukere. Det ble etablert et samarbeid med Ex Libris som besøkte Unit og Nasjonalbiblioteket i november. Det ble i forlengelsen av dette etablert et forbedringsprosjekt, og Nasjonalbiblioteket fikk fornyet tro på at problemene kan løses.

Autoritetsdata

Vi deltok i samarbeid med kunnskapsdepartementet i arbeidet med ny bibliotekstrategi for perioden 2020 – 2023, som Kulturdepartementet utarbeidet sammen med Nasjonalbiblioteket. Et tiltak er at Nasjonalbiblioteket skal i samarbeid med Unit bidra til at Felles autoritetsregister blir implementert i de ulike biblioteksystemene i Norge, og utvides til å inkludere flere autoritetstyper.

Med tilråding fra Rådgivende gruppe ble det igangsatt et utviklingsarbeid for emneord bygget på en tidligere etablert plattform for autoritative data. Tjenesten utvikles i Amazon Web Service (AWS). Dette arbeidet ble mer krevende enn antatt, og ble satt på vent i påvente av avklaringer om felles håndtering av autoriteter, blant annet med prosjektet Masterdatakilder for forskning og Nasjonalt vitenarkiv. Dette for å koble bibliotekstjenesters behov tettere på handlingsplanen og andre forskningstjenester.

Nye deltakere

Nye deltakere, Nasjonalmuseet og avdelinger for Glomdalsmuseet ble innlemmet i BIBSYS-konsortiet med tilhørende import av deres biblioteksamling. Det var også andre importoppdrag. To større oppdrag ble påbegynt. Importoppdragene er krevende da importfilene vi mottar har store mangler og importfunksjonen i Alma også har mangler. Dette medfører at importene skaper dubletter, noe som skaper støy for bibliotekarer og brukere. Det er også tidkrevende, og med begrenset med ressurser til dette arbeidet er det en relativ lang ventetid for slike oppdrag.

Søketjenesten - Oria

Målsetning og planer

Alle institusjoner skal ha tatt i bruk det nye grensesnittet for Oria. Nye relevante datakilder skal gjøres søkbare og tilgjengelige, eksempelvis lokal indeksering av DLR/BIRD. Tjenesten skal understøtte behovene i sektoren for fjernlån og bestilling av dokumenter. Navigasjon i semantisk web - plattformen skal utredes videre.

Ambisjonen for 2019 er at felles søketjeneste skal levere relevante søk der 95 % av søkene målt over et kvartal har en responstid på under 2,5 sekunder, og at tjenesten skal være tilgjengelig minimum 99,5 % av tiden målt over et kvartal, med unntak av planlagt nedetid. Det skal gjennomføres en kartlegging av

tilfredsstillelse av krav om universell utforming. Dette skal om mulig ses i sammenheng med arbeid knyttet til universell utforming av tjenester i Unit totalt sett.

Resultat

Alle institusjoner har i løpet av året tatt i bruk nytt grensesnitt for Oria. Det er i tillegg gjennomført en større omstrukturering av søkeoppsett som bidrar til større fleksibilitet i valg av søkekilder for institusjonene og et mer konsekvent og ryddig grensesnitt for brukerne. Disse endringene er de to største enkeltstående endringene siden overgangen til Alma som grunnsystem for Oria. Endringene er gjort i henhold til plan og i tett dialog med arbeidsgruppen.

Vitenarkivene har blitt høstet og gjort søkbare etter at disse ble omstrukturert til selvstendige instanser i 2019.

Det ble gjennomført en risikovurdering av Oria i 2019. Ingen kritiske risikoer som krever umiddelbare tiltak, ble identifisert.

Det har ikke vært kapasitet til å prioritere arbeidet med å utvide støtten for kopibestillinger fjernlånsfunksjonen i Oria. Det er startet et arbeid med å ha testdekning på egenutviklet kode.

Tjenesten har hatt en oppetid og responstid som er innenfor de definerte målsetningene. Arbeidet med universell utforming sentralt i Unit har kommet kortere enn forventet. En kartlegging av tilfredsstillelse av krav til universell utforming er derfor ikke gjennomført og er satt inn som en aktivitet i 2020.

Biblioteksystemet felles

Denne budsjettposten omfatter aktiviteter som går på tvers av tjenestene Alma og Oria og er knyttet til oppfølging av konsortiet, avtaler, kontrakt og leverandør. I tillegg inngår aktivitet knyttet til Rådgivende gruppe og deltakelse i komiteer. Målsetning og planer er hentet fra RG-2019/3, da området ikke er omtalt i Units årsrapport.

Målsetning og planer

Oppfølging konsortiet

Dette omfatter dialogmøter, og oppfølging av behov knyttet til deltakelsen i konsortiet. Vi har gjennomført dialogmøter i januar og vil dersom budsjettet tillater det gjennomføre noen til i løpet av året.

Oppfølging av kontrakt og leverandør

Det er planlagt kvartalsvis nettmøter med Ex Libris med fokus på support og tjenestekvalitet og det er planlagt ett møte med Ex Libris ledelse.

Avtaler

Det er utarbeidet en ny konsortieavtale som er tatt i bruk i andre konsortium. Arbeidet med avtalen er satt på vent til det er bestemt hvordan fellestjenestene skal organiseres etter forslag fra RG. Det er behov for en revidering av databehandleravtalen og personvernerklæringen. Det er usikkert om dette blir prioritert i inneværende år.

Rådgivende gruppe

Det er planlagt fire fysiske møter, og ved behov avtales nettmøter.

Komitearbeid

Unit er medlem av flere komiteer og grupper. Dette er Den norske katalogkomite' og Norsk komite for emnedata. Vi deltar som medlem i Systemleverandørgruppen, hvor vi p.t innehar sekretærrollen og i Nordic Network Group (NNG) som er en videreføring av SVUC. Vi har også et medlem i IGeLU Steering Committee.

Resultat

Oppfølging av konsortiet

Det ble gjennomført dialogmøter i januar, men pga budsjettsituasjonen ble det ikke gjennomført flere møter. Konsortiet er for øvrig ivarettatt gjennom henvendelser til brukerstøtte.

Oppfølging av kontrakt og leverandør

Jevnlige møter med Ex Libris med fokus på supportsaker, importsaker og tjenestekvalitet er gjennomført. Det ble også gjennomført et møte med Ex Libris ledelse under IGeLU konferansen i Singapore, hvor vi i stor grad fokuserte på de utfordringene Nasjonalbiblioteket sliter med. Vi opplever å bli hørt og tatt på alvor og det vi har blitt enig om er blitt fulgt opp. Ex Libris har innsett at Nasjonalbiblioteket har store utfordringer og har på i høst viet dem stor oppmerksomhet.

Avtaler

Den nye konsortieavtalen er ikke tatt i bruk i påvente av ny styringsmodell. Grunnet budsjett og ressursituasjonen ble det ikke prioritert å revidere gjeldende databehandleravtale og personvernerklæringen.

Rådgivende gruppe

Vi har opprettholdt godt samarbeid med Rådgivende gruppe, som har bidratt med råd og gode diskusjoner i seks møter.

Komitearbeid

Unit er medlem av flere komiteer og grupper. Dette er Den norske katalogkomite' og Norsk komite for emnedata. Vi deltar som medlem i Systemleverandørgruppen, hvor vi hadde sekretærrollen frem til oktober og i Nordic Network Group (NNG). Vi har også et medlem i IGeLU Steering Committee og deltok i fokus arbeidsgrupper for GDPR og Alma Suite.

Proessen med å vurdere tjeneste- og funksjonsbehov

Vi har hatt dialog med Rådgivende gruppe gjennom året, og møter med aktuelle leverandører. En totalvurdering av situasjonen medførte at vi i samråd med Rådgivende gruppe besluttet å videreføre kontrakten med to år til utgangen av 2023. Den videre prosessen skal håndteres i samråd med fagutvalget for forskningstjenester og Digitaliseringsstyret, og det startes med en konseptfaseutredning.

Regnskap 2019

Årsregnskapet pr. 31. desember 2019 for BIBSYS-konsortiet er gjengitt nedenfor.

BIBSYS-konsortiet	2019 Total		
	alle tall i 1000 kr		
	Revidert budsjett	Regnskap	Avvik
Overføring fra 2018	2 554	2 555	-1
Overføring fra deltakerinstitusjoner	38 058	38 228	-170
Sum overføringer	40 612	40 783	-171
Lønn inkl overhead	25 151	23 023	2 128
Driftskjøp inkl reiser	18 059	17 104	955
Sum forbruk	43 210	40 127	3 083
Mer (-)/mindre (+) forbruk	-2 598	656	-3 254

Kommentarer

Budsjettrammen var opprinnelig basert på en overføring fra 2018 på ca. 5 MNOK og en samlet overføring fra deltakerne på samme nivå som i tidligere år. Budsjettet fra tabellen er hentet fra sak RG-2019/3, der overføringen var halvert etter at regnskapet for 2018 var ferdig. Det ble i løpet av første kvartal tatt en ny gjennomgang av budsjettet for å kutte kostnader.

Prosjektet tjenestekartlegging ble ikke videreført med planlagt omfang og innleie av konsulenter til dette prosjektet ble avsluttet. Det ble utført mindre vedlikehold og utviklingsoppgaver enn planlagt, grunnet interne prioriteringer hos Unit.

Summen av de tiltakene som ble iverksatt i første kvartal og generelt redusert aktivitetsnivå, medførte en overføring av kr 656 000 til 2019.

UNIT

DIREKTORATET FOR IKT OG FELLESTJENESTER
I HØYERE UTDANNING OG FORSKNING

BIBSYS-konsortiet - Saksdokument

Oppdatert: 3. mars 2020

Til: Rådgivende gruppe 9. mars 2020

Fra: Administrasjonen

RG-2020/4 Årsrapport fra arbeidsgruppene for Alma og Oria for 2019

Vedlagt er årsrapport 2019 for to av de tre arbeidsgruppene for Alma:

- Arbeidsgruppe Akkvisisjon
- Arbeidsgruppe Fulfillment

Årsplaner for 2020 for alle tre arbeidsgrupper er presentert for Rådgivende gruppe tidligere, jfr. sak RG2019/39.

Vedlagt er også Rapport om arbeidsgruppen for Orias arbeid i 2019 og planer for 2020, inkludert arbeidsgruppens egenevaluering.

Tilråding:

Rådgivende gruppe tar årsrapport for arbeidsgruppene til orientering.

Årsrapport for 2019 fra arbeidsgruppene

Innledning

Under beskrives arbeidsgruppene arbeid i 2019. Hvis man ønsker å se planene for 2019, viser vi til sak RG-2019/5. Rapporten fra Arbeidsgruppen for Resource Management ettersendes på e-post.

Arbeidsgruppen for Akkvisisjon

Arbeidsgruppen har i 2019 bestått av (funksjonstid i parentes):

Ingrid Mogset (leder), Unit
Ragnhild Vingsand, Høgskolen på Vestlandet (2018-2020)
Camilla Pellegrini Meling, Politihøgskolen (2018-2021)
Maria Askheimer, UiT Norges Arktiske Universitet (2018-2022)
Ulla Nørgaard Oulie, Handelshøyskolen BI (2018-2020)
Inger Line Mæland, Universitetsbiblioteket Bergen (2018-2021)
Malin Prytz, Nasjonalbiblioteket (forlot gruppa høsten 2019, ble erstattet fra 2020)

Løpende oppgaver

Bidratt med prioritering til NERS for å påvirke Ex Libris til konsortiets beste. Grappa leverte 5-på- topp-liste innen akkvisisjon.

Fulgt med på diskusjoner i BIBSYS Forum innen akkvisisjon ukentlig, for å svare/veilede på disse.

Fulgt med på Release notes (månedlig) og informert konsortiet om 12 relevante endringer.

Fulgt med på Idea Exchange (månedlig) og oppfordret konsortiet til å stemme på ett av disse. Dette opplegget for å håndtere Idea Exchange er nytt og kom i gang i andre halvår 2019.

Behandlet 2 saker til Rådgivende gruppe / Unit.

Behandlet 2 saker fra brukerne til gruppas epostliste, og som resulterte i 1 ny veiledning og 1 oppdatert veiledning.

BIBSYS-konferansen:

- Bemannet stand i alle pausene på BIBSYS-konferansen.
- Bidratt med ett medlem i programkomiteen for BIBSYS-konferansen 2020.
- Bidratt med forslag til programmet for BIBSYS-konferansen 2020.

Intern kompetansehevdingsdag i Analytics, med kursholdere fra BI (Anita Bergsvenkerud). Kurset ble holdt i tilknytning til gruppas fysiske møte i januar.

Prioriterte oppgaver for 2019

Lisenser

Holdt workshop om lisenser med 37 deltakere. Sammen med BI (Maja Sørnes).

Holdt konferanseworkshop om lisenser på BIBSYS-konferansen. Sammen med BI (Maja Sørnes). Begge workshops med gode tilbakemeldinger.

Bidratt til prosjekt for å automatisk overføre lisensinformasjon for konsortieavtaler fra LÅTs system Edvarda til Alma/Oria. Med hjelp fra Maja Sørnes (BI).

Arrangere seminarer/workshops om aktuelle tema

Holdt sesjon "POL - hjertet i Alma" på BIBSYS-konferansen, om maksimal utnyttelse av informasjonen i POL (ordre). Sammen med Anita Bergsvenkerud (BI).

Holdt sesjon om PDA (Patron Driven Acquisition) og EOD (Embedded Order Data) på BIBSYS-konferansen.

Veiledninger

Oppdatert 21 veiledninger med hensyn til nytt grensesnitt.

Laget 2 helt nye veiledninger. Fjernet 1 ikke-aktuell veiledning.

Oppdatert veiledninger som følge av ny funksjonalitet og andre endringer.

Arbeidsform

Gruppen hadde to fysiske møter:

29. januar på Politihøgskolen i Oslo.

11. og 12. september i Units lokaler i Oslo. Se [referat](#).

Skype-møter hver måned, og epost-diskusjoner og diskusjoner i BIBSYS forum ved behov. Dokumenter ble lagret i gruppas rom i Sharepoint.

Arbeidsgruppen for Fulfillment

Arbeidsgruppen har i 2019 bestått av (funksjonstid i parentes):

Anita Ellerås (leder), Unit

Lise Lotte Melkild, Nasjonalbiblioteket (2018- 2020)

Anne Karine Sandberg, Arkitekt- og Designhøgskolen (2018 - 2020)

Ellen Solvik, Universitetet i Bergen (2018 - 2020)

Eirik Endal, OsloMet (2018 - 2021)

Cathrine Fjeldstad, Universitetscenteret på Svalbard (2018 - 2021)

Ida Bjørkavåg, Høgskolen i Innlandet (2018 - 2022) *permisjon i 2020*

Magnus Carlström, Universitetet i Oslo (2018 - 2022)

Løpende oppgaver

BIBSYS-konferansen 2019: gruppa hadde ett medlem med i programkomitéen. Gruppen hadde en egen sesjon på konferansen med Q & A rundt fulfillment, samt deltagelse på stand i pausene.

BIBSYS-konferansen 2020: gruppa stiller med ett medlem i programkomitéen, og gruppa deltar med innspill rundt programmet.

Release Notes: vi har rullerende ansvarsfordeling for å lage oppsummering av hver release som publiseres på forumet. Alle har ansvar for å sette seg inn i ny funksjonalitet. Ved behov har vi publisert informasjon om ny funksjonalitet på 'Dokumentasjon fra Unit'.

Idea Exchange: vi har registrert saker og oppfordret konsortiet til å stemme, samt ved forespørsel lest gjennom idéer fra andre som ville ha gruppas mening før de registrerer en sak.

NERS: gruppa bidro ved å gå gjennom alle sakene i NERS, vurdere hvilke saker som var mest aktuelle for Fulfillment og lage prioritert liste som grunnlag for stemmegivningen.

BIBSYS-forum: gruppa har bidratt med innspill i diskusjoner i forumet og besvart spørsmål.

Prioriterte oppgaver for 2019

Fjernlån

Arbeidsgruppa har vært diskusjonspartner for Unit og bidratt med testing innen følgende områder:

- Forbedring av artikkelbestilling
- Stoppe fjernlånsbestillinger på materiale som er unntatt fjernlån
- Utarbeide konfigurering som støtter oppsett for lånetid, fornying og tilbakekalling av fjernlån

Andre fjernlånssaker:

- Utarbeidet nytt forslag til fjernlånsskjema i Oria
- Sak til Rådgivende gruppe om standardisering av lånetid og oppsett av recall
- Vurdering av ny arbeidsflyt for fjernlån for å hindre at sluttbruker-informasjon ble liggende på avsluttede Borrowing requests (GDPR-sak)
- Laget veiledning til hvordan rydde i fjernlånsnoten i Public Notes

Analytics

- Arbeidsgruppen arrangerte to heldags workshops i april med 20 deltagere begge dager (fulltegnet). Gode tilbakemeldinger fra evalueringen.
- Veiledninger for Analytics på dok.unit.no

Brev

- Gruppen har startet med å lage en oversikt over alle brev i Alma.

Brukerhåndtering

- To medlemmer av gruppa har hatt møte med Unit rundt prosjekt Brukerhåndtering

Arbeidsform

Gruppa har avholdt tre fysiske møter:

- Heldagsmøte 30. januar (Oslo)
- Et møte under BIBSYS-konferansen
- To-dagersmøte 23. og 24. september (Trondheim)

I tillegg har gruppa hatt månedlige Skype-møter, e-post diskusjoner og diskusjoner i forumet.

Gruppen har fått opprettet et eget område i SharePoint for deling av dokument.

Rapport om arbeidsgruppen for Orias arbeid i 2019 og planer for 2020

Arbeidsgruppen har bestått av representanter fra følgende institusjoner (funksjonstid i parentes):

Asbjørn Risan (leder), Unit
Katrine Aronsen, NTNU (2016-2019)
Tone Christine Bøgh, Universitetet i Oslo (2016-2019)
Sarah Loftheim, Høgskolen Innlandet (2018-2019)
Elisabeth Ebner, Universitetet i Bergen (2018-2020)
Gunnhild Holmen, Nasjonalbiblioteket (2018-2020)
Ane Noer Korssjøen, VID vitenskapelige høgskole (2018-2021)
Birgit Müller-Nilssen, OsloMet - storbyuniversitetet (2018-2021)

Gruppen er ledet og administrert av Unit.

Arbeidsgruppen jobber med utgangspunkt i følgende mandat som ble besluttet av Rådgivende gruppe i 2015.

«Faggruppen skal gi råd til Unit om oppsett, konfigurasjon og utvikling av ekstra funksjonalitet og tilleggstjenester tilknyttet produktet, slik at konsortiet får et best mulig og hensiktsmessig produkt.

Faggruppen kan også komme med innspill på alternative driftsmodeller, for eksempel flere standardkonfigureringer. Endelig driftsmodell defineres av Unit sammen med konsortiets organer.

Deltagelse i faggruppen forutsetter aktivitet og lokal forankring i egen institusjon. Ved behov for en annen sammensetning av kompetanse eller andre forhold kan deltakerne i gruppen endres.»

Arbeidsgruppen har lagt dette mandatet til grunn for sitt arbeid fra og med 1.1. 2016.

Arbeidsform

Arbeidsgruppen har i 2019 gjennomført 4 fysiske møter. Mellom møtene diskuteres saker på e-post. For konkrete problemstillinger og raske avklaringer gjennomføres telefon-/nettmøter. Denne arbeidsformen vil bli videreført i 2020. Eventuelle workshops vil bli sett opp mot behov og budsjett.

Saker som diskuteres er:

- Oppsettet av eksisterende funksjonalitet og ønske om ny funksjonalitet
 - Tilpasninger og justeringer på standardoppsettet for Oria
-

- Språk og tekster
- Valg mellom ulike mulige løsningsalternativ
- Prioritering av endringsforslag
- Vurdering av ny funksjonalitet som kommer ved systemoppdateringer

Aktivitet og oppsummering av 2019

Selv om de første institusjonene tok i bruk det nye grensesnittet i desember 2017 har nytt grensesnitt, funksjonalitet og tilpasninger også vært et hovedfokus i 2019. De siste institusjonene gikk over til nytt grensesnitt i desember 2019. Det har vært en frivillig overgang frem til det ble satt en frist sommeren 2019. Å definere en frist på et gitt tidspunkt var hensiktsmessig for å få fortgang i overgangen.

Hovedfokus høsten 2019 var knyttet til en større endring i konfigurasjon knyttet til søkeoppsett i Oria, noe som åpner for større fleksibilitet for institusjonene samtidig som man er innenfor konsortieoppsettet. Arbeidsgruppen bidro med avklaringer, innspill og testing. Selve endringen ble gjennomført av Unit i november. Prosjektet var særs vellykket.

Arbeidsgruppen har også testet auto-complete funksjonen i Oria og avdekket en del svakheter/forbedringspotensiale. Noe av dette har blitt justert av leverandøren, mens andre forslag er blitt registrert som endringsforslag som kan stemmes over.

Av andre aktiviteter som arbeidsgruppen har jobbet med kan det nevnes ny funksjonalitet i Primo, justering av tekster, tilgjengelighetsstatus, nye fasetter, nye søkeindekser og nye visningsfelt med mer.

Evaluering

Egenevaluering

Arbeidsgruppen evaluerte seg selv på første møte i 2020. Deler av arbeidsgruppen ble nylig oppnevnt og deltok på sitt første møte. Disse har derfor fokusert på forventninger og arbeidsgruppen i lys av konsortiet.

Gruppen ble bedt om å evaluere arbeidet i arbeidsgruppen og kommentere hva som fungerer bra og hva som kan forbedres. De ble bedt om å kommentere på følgende:

- Hva fungerer bra med arbeidsgruppen, hva kunne vært bedre, gjort annerledes?
- Er arbeidsgruppen verdt tiden og ressursene vi bruker? Hva er gevinsten?
- Hva er motivasjonen/forventingene for å delta?

Innspill som kom fra gruppens medlemmer:

Hva fungerer bra/kunne vært annerledes:

- De fleste punktene på det som ble trukket frem som fungerte bra ved forrige evaluering er fortsatt gjeldende
- Frister er bra, men må ha nok tid
- Utfordring å få innspill fra konsortiet – større potensial
- Ønske om mer samarbeid/utveksling nasjonalt. Forumet er dødt. Kan vurdere teams for arbeidsgruppen og kanskje nasjonalt for konsortiet
- Fysiske møter er bra og gir en annen dynamikk i dialogen. Skype kan brukes på konkrete problemstillinger
- Bra møteledelse
- Referater kunne kommet raskere
- Oppfølging av tidligere referat på møtene er positivt.
- Viktig med differensiert sammensetning med små og større bibliotek, ulik kompetanse/bakgrunn

Hva er verdien/gevinsten med arbeidsgruppen?

- Systemet blir testet i større kontekst i flere ulike miljøer/bibliotek. Gir en bedre tjeneste
- Konsortie-aspektet blir ivaretatt
- Ser det fra brukerperspektivet
- Vinn-vinn-vinn-situasjon for institusjonene, sluttbrukerne og Unit. Bedre produkt, bedre tjeneste og bedre beslutninger
- Kompetanseutveksling
- Får masse informasjon
- Mulighet til å påvirke/forbedre
- Opplevs at det settes pris på av ledelse ved egen institusjon
- Opplevs positivt å delta
- Veldig nyttig og givende

Motivasjon og forventninger for deltakelse:

- Lære og påvirke
- Være innenfor
- Få innsikt i hva andre bibliotek gjør/tenker, spesielt for mindre bibliotek se hva større bibliotek som kan gå i dybden gjør

Units evaluering

Det generelle inntrykket er at arbeidsgruppen fungerer bra og at det er et hensiktsmessig verktøy for avklaringer, diskusjoner og beslutninger knyttet til Oria og omkringliggende problemstillinger. Deltakelsen på møtene er god og det er en god dialog på de sakene som diskuteres. Det har tidligere vært nevnt at det er et potensiale i at arbeidsgruppens medlemmer sender inn flere innspill til sakslistene og sakene som diskuteres slik at agendaen ikke kun settes av Unit. Dette har blitt bedre, men det er fortsatt et rom for flere innspill.

Funksjonstiden for deltakerne i arbeidsgruppen er justert slik at gruppen roterer over en periode på 3 år. Dette innebærer at man har mekanismer for å få inn nye perspektiver, samtidig som det er kontinuitet i gruppen. Det er også mulighet for reoppnevning.

I forrige evaluering ble det kommentert at det ville vært en fordel med en representant for de mindre høgskolene eller instituttsektoren. Dette ble også kommentert i arbeidsgruppens egnevaluering. I den nye sammensetningen er dette ivare tatt

Planer for 2020

Det planlegges med 4 ordinære arbeidsgruppemøter:

- Februar
- Mai
- September
- November

Workshops for arbeidsgruppen vil bli vurdert basert på behov og budsjett.

Noen punkter fra overordnet aktivitetsplan for Oria:

- Administrasjon av konsortiet og tjenesten
- Brukerstøtte og veiledninger
- Test av universell utforming
- Overgang til Central Discovery Index (CDI)
- Mindre utviklingsoppdrag/justeringer av verdiøkende funksjonalitet/endringer

Disse punktene vil involvere arbeidsgruppen i mer eller mindre grad med tanke på design, valg av løsning, testing m.m. Arbeidsgruppen vil også bli involvert i gjennomgang av nye versjoner av Primo fra Ex Libris og vurderinger knyttet til hva disse betyr for konsortiet, hvilke tilpasninger som skal gjøres og beslutninger som skal fattes. De vil også bli involvert i NERS-prosessen for endringsforslag for Primo.

Det nye grensesnittet er innført for alle institusjonene og overgangen er gjennomført. Fokuset fremover vil være på ny funksjonalitet, oppdaterte versjoner og nye muligheter/behov. Skjæringspunktene mellom Alma og Primo vil også fortsette å være sentralt.

BIBSYS-konsortiet - Saksdokument

Oppdatert: 3. mars 2020

Til: Rådgivende gruppe

Fra: Administrasjonen

RG-2020/5 Reviderte planer og aktiviteter 2020

I sak til Rådgivende gruppe (RG-2019/39) la vi fram en sak om strategiske valg i 2019 og en presentasjon av Units forslag til planer og aktiviteter for 2020. De planlagte oppgavene som da ble presentert videreføres. Det kan blir mindre endringer på omfang eller når oppgavene gjennomføres grunnet store endringer i bemanningen i Bibliotekseksjonen, men retningen er gitt. RG ble gjort kjent med utfordringer knyttet til teknisk gjeld og til mulig overforbruk i 2019. Regnskapet for 2019 viser at vi istedenfor fikk et underforbruk og dermed mer midler i 2020 enn først antatt. På bakgrunn av det har vi revidert planene for 2020 med sikte på å håndtere teknisk gjeld og skape litt handlingsrom for utvikling innenfor budsjettrammen.

Strategiske valg i 2020

Unit så behov for bedre styring av tjenestene og definerte et strategikart med fokusområder. Den strategiske retningen videreføres ved at vi iverksetter tiltak som vil styrke automatisering og bedre arbeidsflyt knyttet til viktige kjerneprosesser. Vi ser behov for å få økt søkelys på e-ressurser og god arbeidsflyt.

Prioriteringer i 2020:

1. Informasjonssikkerhet og personvern
2. Brukeropplevelse
3. Ytelse og kapasitet
4. Automatisering

Revidert budsjett 2020

Budsjett

Den negative utviklingen i timeantallet for tjenesten ift. 2019 er krevende å håndtere. Det er færre personer som kan løse oppgavene, og vi har mistet kompetanse på produkteiersiden. I sak RG-2019/33 viste vi hvordan dette vil påvirke Units evne til å levere tjenester på et nivå vi tror konsortiet forventer. Alle

aktiviteter og tjenester påvirkes.

Nedenfor gjengis revidert budsjett basert på godkjente regnskapstall for 2019.

Revidert BUDSJETT BIBSYS-konsortiet 2020	
	alle tall i 1000 kr
Overføring fra 2019	656
Overføring fra deltakerinstitusjoner	39 200
Sum overføringer	39 856
Lønn inkl overhead	19 943
Driftskjøp inkl reiser	19 257
Sum forbruk	39 200
Mer (-)/mindre (+) forbruk	+656

Overskuddet på kr 656 000 fra 2019 har gitt oss et utvidet handlingsrom i forhold til RG-2019/33, som Unit i stor grad planlegger å benytte til utvikling og håndtering av teknisk gjeld. Det jobbes med å konkretisere dette i nærmeste fremtid.

Håndtering av teknisk gjeld – sikre et solid fundament

Unit vil i 2020 ha kapasitet til å iverksette tiltak for å komme i gang med å håndtere teknisk gjeld. Det er likevel viktig å påpeke at omfanget av det som er avdekket er for omfattende til at vi kan løse utfordringene i inneværende år, men vi vil kunne iverksette tiltak som gjør at vi får et godt fundament for å forbedre tjenestene og bedre oversikt over kostnader knyttet til de enkelte tjenestene.

Vi vil også ha ressurser til å ferdigstille entitetsplattformen og løsning for emneordsregistering, noe som er et viktig tiltak for få ha en framtidsrettet plattform for autoritetsdata som på sikt er tenkt som en basistjeneste på tvers av flere tjenester.

Fra risikovurdering til innovasjon

Gjennom et systematisk arbeid med å kartlegge og gjennomføre risiko- og sårbarhetsvurderinger av tjenesten i tilknytning til Alma og Oria i 2019, har vi avdekket en betydelig teknisk gjeld på de nasjonale tilpasningene. Samtidig er avtalen med Ex Libris utvidet til 2023, med en opsjon på ytterligere to år. Det betyr at vi må sikre at de tjenestene Unit leverer tilfredsstillende krav til informasjons- og driftssikkerhet, samt personvern i hele avtaleperioden.

Unit har utviklet og drifter flere tilpasninger som gir BIBSYS-konsortiet merverdi gjennom ytterligere funksjonalitet utover standardleveransen fra Ex Libris. Denne utviklingen skjedde under høyt press samtidig med overgangen til nytt biblioteksystem. Alma API-ene var også umodne, og vi manglet erfaring med disse. Funksjonaliteten som ble utviklet var i stor grad gjenskapt funksjonalitet fra BIBSYS biblioteksystem.

En erkjennelse i Unit er at vi nok har hatt større trykk på å utvikle ny funksjonalitet enn på drift og vedlikehold. Resultatet er et tjenestelandskap som halter og som har betydelig teknisk gjeld. Når vi ser tjenestene i et livsløpsperspektiv, ser vi også

kostnadene til drift, vedlikehold, feilretting, og utviklingsbehov over tid som en del av helhetsbildet.

Selv om vi nå har avdekket betydelige svakheter, kan vi legge til rette for innovasjon, enten gjennom en trinnvis utvikling mot et ønsket mål, eller at vi skal erstatte/avvikle dagens løsninger med funksjonalitet i det innkjøpte biblioteksystemet. Dette inngår i et arbeid Unit som helhet har startet for å få etablert treårige budsjett og veikart for tjenestene.

Pågående arbeid

Flere tiltak er iverksatt som følge av at vi i 2019 startet arbeidet med å avdekke omfanget av den tekniske gjelden vi har knyttet til tilpasninger og fellestjenester.

Trinn for trinn prosess videre

Unit vil bruke DIFI's prosjektmetodikk for å håndtere den komplekse situasjonen vi er i. På samme måte som det er igangsatt et forprosjekt/konseptfase på Alma API, skal vi iverksette tilsvarende tiltak for å håndtere utfordringer knyttet til oppgradering av Java og GUI-teknologi.

For hver tjeneste eller problemområde vi jobber med, blir det nedsatt en prosjektgruppe internt i Unit med bred kompetanse på bibliotekstjenester, utviklingsmiljøet, drift og integrasjonsarkitektur. Ex Libris blir representert ved behov. Ved behov vil vi også trekke inn representanter fra konsortiet i arbeidet

Brukerhåndtering

Brukerhåndtering har vært en satsing i 2019. BIM-import ble avviklet i 2019. Målet er å avskaffe BIBSYS-Feide og erstatte denne med alternative autentiseringsmetoder. Dette er prioritert i 2020.

Informasjonssikkerhet og økt kapasitet

Samhandlingen mellom våre egenutviklede tjenester og Ex Libris sine systemer er identifisert som en risiko, og noe vi må håndtere før vi kan gå i gang med å håndtere teknisk gjeld i tjenestene. En god håndtering av API-er er et fundament i alle tjenestene og valgene vi gjør skal sikre trygge og framtidsrettede tjenester.

Vi har igangsatt et arbeid som vi tenker å finansiere gjennom overføring fra 2019.

1. Konseptfase for Alma API-er
2. Etablere støttefunksjon for API-er som tjenestene kan ta i bruk

Støttefunksjonen, i fortsettelsen omtalt som AlmaServices, er en forutsetning for å komme videre med det øvrige arbeidet rundt teknisk gjeld på applikasjonene.

Forprosjektet skal fremskaffe konsepter for en bedre håndtering av API-nøkler og kommunikasjon med Ex Libris sine REST-API-er. Programvare håndterer oppbevaring og bruk av API-nøkler på ulikt vis og vi har ikke monitorering på bruk av API-nøkler som er utlevert til institusjonene. Det vil være hensiktsmessig med en samordning med Ex Libris på dette området. Vi har etablert dialog med Ex Libris, og vi nærmer oss en fase der vi må gjøre valg i forhold til framtidig løsning.

Tanken er da å igangsette et prosjekt med å etablere en standard måte å håndtere API-er på, for så å gjennomføre det i tjenestene.

Teknisk gjeld – trinn for trinn og felles prioritering

Det blir to veier videre:

1. Dersom det er tjenester som har behov for umiddelbare oppgraderinger og feilretting, vil dette bli prioritert uavhengig om tjenesten vil bli videreført i et lengre perspektiv.
2. Forprosjekt og kartlegging av behov for oppgradering av Java og avvikling av gammel GUI-teknologi. På bakgrunn av det vil vi ha et bedre utgangspunkt for å si mer om kostnadsomfanget som vi kan presentere for RG

Alle utviklingsmidlene er nå lagt under prosjektet Bibliotekstjenester felles. Hvor langt vi klarer å komme i 2020 vet vi ikke enda, men det har hovedprioritet å få enda bedre oversikt over dette i inneværende år. Hvilke tiltak vi vil prioritere i 2021 er avhengig av budsjett og kompetanse.

En framtidsrettet plattform for autoriteter

I 2019 ble det påbegynt et arbeid knyttet til en fremtidsrettet plattform for autoriteter, kalt Entitetsplattform. I 2020 har Digitaliseringsstyret igangsatt et prosjekt på Masterdatakilder. Dette prosjektet har en intensjon om at plattformen skal bli en felles plattform for vil starte prosessen med å flytte de autoritetene biblioteksektoren har behov over på plattformen. Det er en målsetning at denne blir en felles plattform for alle former for autoriteter som ulike relevante fagsystemer kan koble seg til. Det påbegynte arbeidet med en registreringsløsning for emneord er basert på denne plattformen.

Arbeidet med å etablere plattformen som en tjeneste videreføres i 2020 og det søkes tett dialog med det pågående arbeidet med Nasjonalt vitenarkiv, «Masterdata kildeprosjektet» som er godkjent av Digitaliseringsstyret og Nasjonalbiblioteket, som er ansvarlig for Bibliotekstrategien, for å sikre at plattformen dekker de behov som eksisterer innenfor tjenestens dekningsområde.

Status og bakgrunn for valg av nye plattform ble presentert for Rådgivende gruppe i sak RG 2019-39.

Arbeidet med realiseringen av registreringsløsning for emneord ble påbegynt på vårparten 2019 i tett dialog med UiO, men ble forsinket i forhold til opprinnelig plan. Ferdigstilling av minimumsversjon er planlagt gjennomført i 2020 og det antas at dette kan gjøres innenfor rammen basert på revidert budsjett og omprioriteringer.

Det er knyttet teknisk gjeld til den eksisterende løsningen for autoritetsregisteret for person (BARE). Det er derfor ønskelig å flytte disse autoritetene over på den nye fremtidsrettede løsningen. Vi vil vurdere tiltak og avklare om og eventuelt når det er hensiktsmessig å realisere flytting av dagens autoritetsregister for person til entitetsplattformen. Dette vil gjøres i tett dialog med Nasjonalbiblioteket og Nasjonalt vitenarkiv og Masterdatakilde prosjektet. Faktisk gjennomføring antas å være en oppgave i 2021, men kan bli fremskyndet basert på til enhver tid gjeldende prioriteringer.

Planer og aktiviteter - Søketjenesten - Oria

Planer og prioriteringer for Oria ble presentert i sak RG2019-39. Disse prioriteringene ligger fast.

Unit vil vurdere om endringer i den økonomiske situasjonen også gir rom for å øke kapasiteten på Oria-teamet for å redusere sårbarheten til teamet og øke kapasiteten i arbeidet med automatisering, brukertjenester, og for å styrke prosessen på e-ressurser. Dette vil eventuelt tidligst bli iverksatt på slutten av året, dersom det prioriteres og godkjennes i Unit.

Tilråding:

Rådgivende gruppe tar planer og aktiviteter til orientering, med de kommentarer og endringsforslag som kom i møtet.

BIBSYS-konsortiet - Saksdokument

Oppdatert: 3.mars 2020

Til: Rådgivende gruppe 9. mars 2020

Fra: Administrasjonen

RG-2020/6 Oppfølging av satsninger utenfor rammen

I sak RG-2019/40 Forslag til satsninger utenfor budsjettamme ble det på møtet i Rådgivende gruppe i november 2019 presentert fire mulige prosjekter for satsning utenfor regulær budsjettamme gitt den forventede økonomiske situasjonen på det tidspunktet.

Rådgivende gruppe ga i sin tilråding anbefaling om at det skulle arbeides videre med tre av disse prosjektene og at disse skulle presentere for Rådgivende gruppe for beslutning knyttet til finansiering utenfor rammen.

De prosjektene som ble tatt med videre var:

- Fra sårbarhet til innovasjon
- En framtidrettet plattform for autoriteter
- Støtte for kopibestillinger i fjernlånsfunksjonaliteten i Oria

Flyttet innenfor rammen

Da den økonomiske situasjonen er bedre enn forventet i 2020, så er to av tiltakene flyttet innenfor det eksisterende budsjettet og omtales i sak RG-2020/5 Revidert planer og aktiviteter 2020.

Det gjelder:

- *Fra sårbarhet til innovasjon.* Det må forventes at å håndtere den tekniske gjelden kommer til å kreve en ekstrabevilgning i 2021 og 2022.
- *En framtidrettet plattform for autoriteter.*

Veikart for tjenester 2021

Vi foreslår at det i 2021 iverksettes en mulighetsstudie på det med fjernlån.

Hensikten er å løfte blikket og se på ny funksjonalitet som leveres av Ex Libris opp mot det å utvikle en egen løsning for konsortiet.

Innen *Støtte for kopibestillinger i fjernlånsfunksjonaliteten i Oria* har man sett på de nye initiativene RapidILL og Rapido. Unit har ikke prioritert å konkretisere støtte for kopibestillinger i den eksisterende fjernlånsfunksjonaliteten i Oria før vi får gjort en mulighetsstudie. I 2020 vil vi gjennomføre webinarer om disse løsningene for konsortiet, for at flere skal kjenne til mulighetene og bidra inn i det videre arbeidet.

Tilråding:

Rådgivende gruppe tar saken til orientering.